

De gemeenteboekhouding

Elk jaar maakt de gemeente een **begroting** (raming van de ontvangsten en uitgaven voor het komende jaar) en een **rekening** op (weergave van de reële financiële situatie op 31 december van het voorbije jaar). Sinds de hervorming van 1995 bestaat de gemeenteboekhouding uit twee aparte onderdelen (*grafiek*), namelijk de begrotingsboekhouding en de algemene boekhouding.

Het is de gemeenteontvanger (of in Vlaanderen de “financieel beheerder”) die belast is met de gemeenteboekhouding onder toezicht van het college (*fiche 8*).

De gemeentebegroting of het budget

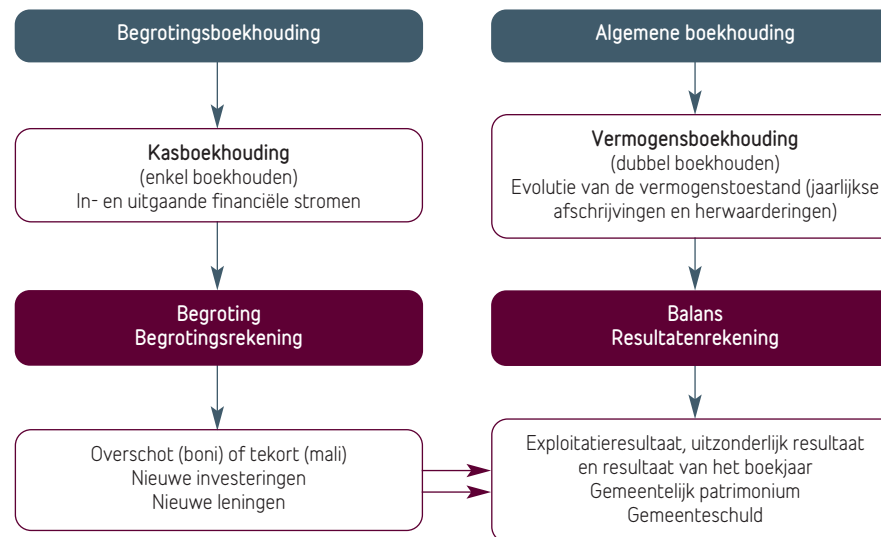
De begroting is de nauwkeurige raming van alle ontvangsten en uitgaven die in de loop van het dienstjaar kunnen worden uitgevoerd, met uitzondering van de geldbewegingen voor rekening van derden of die enkel een invloed hebben op de thesaurie, alsook de ontvangsten en uitgaven van de instellingen en diensten met een industrieel of commercieel karakter die als een gemeentebedrijf worden georganiseerd (uitsluitend winst of verlies).

In de boekhoudcyclus vormt de begroting het initieel document dat in dit opzicht een bijzondere betekenis heeft. Samengevat is de begroting dus:

- een **machtigingshandeling** (wettelijke basis): de goedkeuring van de begroting door de gemeenteraad verleent het college de machtiging om de geplande uitgaven uit te voeren en de geplande ontvangsten te realiseren (o.m. de belastingen inkohieren);
- een **voortuitlopende handeling** (financieel beheer): de begroting omvat alle door het college geplande ontvangsten en uitgaven samen met een prognose van de financiële toestand van de gemeente op het einde van het komende dienstjaar;
- een **politieke handeling** (programma): via de toewijzing van uitgavenkredieten aan de diverse domeinen van gemeentelijk belang is de begroting eveneens een vertaling van het politieke programma van de gemeentelijke meerderheid.

De jaarrekening van de gemeente

De **begrotingsrekening** recapituleert na het afsluiten van het dienstjaar de mate waarin de begrotingsramingen voor ontvangsten en uitgaven werkelijk werden uitgevoerd. Dit document is een instrument dat de uitvoering van de begroting meet en heeft vrijwel dezelfde vorm als die laatste.

De **balans** en de **resultatenrekening** kwamen er pas in 1995 met de invoering van de nieuwe gemeenteboekhouding (NGB) of de zogenaamde algemene boekhouding. Die is gebaseerd op het principe van het dubbele boekhouden. De balans geeft een beeld van de vermogenstoestand van de gemeente op 31 december van elk dienstjaar. De resultatenrekening is een synthese van de kosten- en opbrengstenrekeningen en geeft aan in welke mate de gemeente rijker of armer is geworden in de loop van het dienstjaar en het eigen vermogen van de gemeente werd beïnvloed. Die drie documenten (begrotingsrekening, balans, resultatenrekening) vormen samen de jaarrekening van de gemeente, die de gemeenteraad in de loop van elk jaar in principe moet goedkeuren.

Sinds de Lambermont-akkoorden en de **regionalisering van de gemeentewet** is de organisatie van de begroting, de boekhouding en de financiën van de gemeenten een prerogatief geworden van de gewesten. De gewesten brachten echter kleinere wijzigingen aan in het budgettair boekhoudkundig plan (functionele indeling) en/of het algemeen boekhoudkundig plan (details van bepaalde algemene of specifieke rekeningen).

In **Wallonië** werd voor de gemeenten een nieuw boekhoudkundig reglement goedgekeurd d.m.v. een besluit van de Waalse deelregering van 5 juli 2007¹. In werkelijkheid gaat het niet om een fundamentele hervorming van de boekhouding zelf, maar voornamelijk om een aanpassing van het Algemeen Reglement op de Gemeenteboekhouding (ARGB).

Het **Vlaams Gewest** heeft daarentegen recent de boekhouding van de lokale besturen (gemeenten, provincies en OCMW's) wel grondiger hervormd². Vanaf 2014 zullen de lokale besturen immers een volledig nieuw beleids- en beheersconcept moeten toepassen ("Beleids- en beheerscyclus" of "BBC"; *fiche 11*).

¹ Besluit van de Waalse regering van 5 juli 2007 houdende het algemeen reglement van de gemeenteboekhouding in uitvoering van artikel L1315-1 van de Code de la démocratie locale et de la décentralisation.

² Besluit van de Vlaamse regering van 25 juni 2010 houdende de "beleids- en beheerscyclus" van de gemeenten, provincies en OCMW's.

Verantwoordelijke uitgever: Dirk Smet, Belfius Bank, Pachecolaan 44, 1000 Brussel
RPR Brussel BTW BE 0403.201.185 – JUNI 2012

